

Dissertatio inauguralis medica de exanthematum malignorum retrocessione ... / Publicae philiatorum ventilationi submittit, Joh. Henricus Herlinus.

Contributors

Herlin, Johann Friedrich, active 1713-1716.
Stahl, Georg Ernst, 1660-1734.
Universität Halle-Wittenberg.

Publication/Creation

Halae Magdeburgicae : Typis Christiani Henckelii, [1713]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/zjput2pn>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA
DE

**EXANTHEMA-
TUM MALIGNORUM
RETROCESSIONE,**

QVAM

SUB AUSPICIO DIVINO,
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

DN. FRIDERICO WILHELMO,

PRINCIPE BORUSSIÆ, MARCHIONE BRAN-
DENBURGICO, RELIQUA,

IN ACADEMIA FRIDERICIANA,

GRATIOSISSIMO FACULTATIS MEDICÆ CONSENSU

PRÆSIDE

DN. GEORGIO ERNESTO STAHL,

CONSIL. AUL. ET ARCHIAT. REG. MED. ET RERUM NATU-
RALIUM PROFESSORE PUBL. ORDIN. ACAD. NAT. CUR. COLLEGA LON-
GE DIGNISSIMO, DECANO h. t. SPECTATISSIMO,

DOMINO PATRONO, AC PROMOTORE SUO

omni Observantia atque Honoris cultu et aetate colendo,

PRO LICENTIA,

Summos in Arte Medica Honores, & Privilegia legitimè obtinendi,

Ad d. Mart. M DCC XIII. horis ante 5 pomeridianis

IN AUDITORIO MAJORI

Publicæ Philiatorum Ventilationi submittit,

JOH. HENRICUS HERLINUS, Prussus,

PRACT. DÖBELENSIS.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,

Typis CHRISTIANI HENCKELII, Acad. Typogr.

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA

DE

EXANTHEMA

TUM MALIGNORUM

RETROCESSIONE

QUAM

PUB. AUSEPIO DIVINO

RECTORI ACADEMIAE GYMNASII

SERENISSIMO PRINCIPIS ARCHIEPISCOPI

DN. FRIDERICI WILHELMO

PRINCIPIS BORUNSI, ARCHIEPISCOPI BRAN-

DENBURGICO, REXOVIAE

IN ACADEMIA FRIDERICIANA

GRATIOSISSIMO INSIGNITATIS MEDICAE CONSENSU

PRESIDE

DN. GEORGIO ERNESTO STAHL

CONSILIARI ET ANTHALAE REXOVIAE PRAESIDI

PUBLICO PROFESSORI PUBL. ORDIN. ACAD. NAT. CUIUS COLLEGA FOR-

GE DIGNISSIMO, DECANO ILL. SECTATISSIMO

DOMINO PATRONO AC PROMOTORI SUO

PRO LICENTIA

Summas in Aca. Medicae Honoris, & Privilegii legitime obtinendi

Ab a. 1773. die 27. Martii. Aca. Medicae G. R. Prussiae

IN AUDITORIO MAIORI

Publicae Praesentationi Vindictae subactae

JOH. HENRICUS HERLINS, Prussus

Pract. Döbelensis

HAUSE MAGDEBURGICAE

Typis CHRISTIANI HENCKELII, Acad. Typogr.

I. N. J!

Non solùm Quanritate

aut Qualitate, sed &, imò sæpissimè Motu & Locò peccant Partes Corporis nostri fluidæ, sive Humores. Haud tamen nunc dicam de aucto illorum vel nimio Motu, neque de imminuto aut impedi-

to; verùm de erroneo, & inconstanti, quem præ aliis non rarò patefaciunt Exanthemata varii generis ad Cutem emissa. Sunt ea nihil aliud, quàm laudabilia Naturæ Conamina, Materiæ morbificæ exterminationem in ægri salutem omni ope molientis, prout passim in Scriptis suis Experientissimus Sydenham loquitur. Ast declinant sæpè ab ordinariis his Motus legibus iidem Succi, in Statu p. n. Naturæ vel Infirmitate, vel Negligentiâ, vel eâ nimis concitatâ. Quamdiu enim se ista in peripheria Corporis ostendunt, Patiens satis benè se habet; simulac verò aut non magis prorumpunt, plura tameu occultari Signa loquuntur: aut, quæ adfuere, intrò revocantur, lugendam causari nituntur tragœdiam. Hâc occasione saltem maligna illa Exanthemata,

& quidem non tantum eorum Ortum; verum & p. n. atque morbosam Dispositionem, quam non absque gravi ægrotantis periculo moliuntur, dum versus interiora iterum remigrare, ac priorem Situm locumque deserere sæpè solent, cum methodica Curatione, Divinâ adspirante Gratiâ, & quidem brevibus tantum, exponere conabor.

I.

VOcabulum *Ἐξάνθημα* Medicis denotat illud Excretionis morbosæ Genus, quod versus exteriora contingit atque more Florum efflorescit quasi & conspicuum fit in Cute, quò Natura Succos vitales ab omni labe & interitu, quantum possibile, tueatur. Sub hoc Titulo verò, ut genere, plures comprehenduntur Species. Imprim. notum est, quod Exanthemata distinguuntur in benigna & maligna. Sub malignorum Nomine intelligo Variolas, Morbillos, Purpuram atque Petechias. Non equidem diffiteor, plura huc pertinere, v. g. Bubones atque Carbunculos pestilenciales, Bubones venereos, Erysipelas, &c. quia tamen hæc peculiarem postulant Disquisitionem, ista duntaxat lustrare proposui. Interim & istæ species inter se distinguuntur, ut certò quidem respectu videantur esse uniusmodi, quatenus in radice & fundamento conveniunt, si tamen accuratiùs illas pensitemus, certis quibusdam circumstantiis merentur discriminari, ita ut v. g. Variolæ à Morbillis, hi à Petechiis, & sic porrò differant. Ipsæ Petechiæ discernuntur partim Colore, partim superficie. Purpura variat notabiliter, dum alia est cum febre, alia citra hanc, alia scorbutica, purperarum, alba, rubra.

II.

Quàm vario sub Schemate Variolæ incedant, cernere licuit

licuit in Epidemicis illis summè malignis, Anno 1704. à Men-
 se Septembri usque in Martium Aprilemque Anni sequen-
 tis in diversis Misniæ confinibus grassatis. Infestabant e-
 quidem maximè Pueros, Puellas atque infantes; verùm &
 nonnullos Adultos, ex lymphâ primò pellucida dehinc ad
 suppurationem tendente: partim acuminatæ, & vel suffi-
 cienti ac laudabili, vel paucò pure refertæ: partim longè
 latèque serpentes. Aliis contingebant statu quasi turgidæ,
 aliis duplicatæ, ubi cuticula secedebat. Pro ratione Sangu-
 nis & subjecti, hîc rubræ successivè candicantes; alibi li-
 vidæ, nigræ, tum elevatæ, cum depressæ, foveam in medio
 habentes, die einen Bug haben, cernebantur. Extiterunt
 verò insuper Variolæ unâ cum Petechiis diversis coloris,
 quale quid etiam in Ephemerid. G. A. 6. & 7. Obs. 53. annota-
 tur, nec minùs cum Purpura, cunctæ occupantes non tan-
 tum caput cum facie, reliquamque superficiem externam,
 verùm & linguam, fauces imò ipsa viscera interna copio-
 sissimè, ac magnæ in nonnullis molis. Ut de Morbillis ta-
 ceam, circa quos pariter unum vel alterum occurrere so-
 let, saltem id notare convenit, horum & petechiarum for-
 male consistere in Materia plus minus volatili, minusque
 rosiva & sine pure dissipabili; è contrariò variolarum, quin
 & certò respectu, Purpuræ, in fixiore, viscidiorè & rosiva.

III.

Antequam verò de Retrocessione horum Exanthema-
 rum hîc quicquam proferam, meritò salutare Expulsionis
 atque Eruptionis opus priùs examinare fas erit. Scilicet
 hoc agit Natura, Mater illa prudentissima, tanquam genui-
 num illud Principium movens & vitale, sentiens & vege-
 tans, hoc est, Spiritus vitalis; mitto enim alias Acceptio-
 nes Vocabuli Naturæ & Opiniones varias, quibus utuntur
 v. g. Stoici, Empedocles, & ex Recentioribus, Boylius, Bon-
 tekoe, Muys, aliique, ut nimirum, medicamentis cum pri-
 mis adjuta, sibi hostile atque malignum à Centro ad Circum-

ferentiam, five Habitum & ambitum deponat atque ejiciat, sine dubio per suos motus, quos certos & constanti ordine definitos edit, dicente Frambesario, Schol. Med. P. I. p. 123. si scilicet sufficiens, non verò manca aut debilis fuerit. Contingit hinc probabiliter interiorum Corporis Partium Compressio, & consequenter Humorū ad exteriora Expressio, hydraulicā quādam necessitate. Et licet multa ejusmodi Conamina mediantibus Motibus spasmodicis imò convulsivis instituantur; attamen, sicut intentio isthæc Naturæ non frustranea aut nociva, sed potius salutaris existit, non secus, ac in febribus aut per febres accidit: ita illorum beneficiō multa pathemata ad salutem potius, quàm interitum inclinare solent, ceu quoque ex Dentitione infantum clarum fit. Per Centrum autem indigitatum non præcisè intelligitur Cor, prout vulgaris fert Opinio, unde & Traditio nata, die Flecken, Masern, Pocken liegen ihm auf dem Herzen; cū nulla Necessitas urgeat, ad hoc vel illud tantummodò Viscus abire materiam vitiosam. Sic enim præter Autorum Testimonia, omnes loquuntur Circumstantiæ, Viscera in genere interna non exempta esse ab Exanthematum invasione, atque sic pariter cum superficie Corporis Morbi subjectum InhæSIONIS evadere, v. Fernel. L. 2. c. 12. Kerkring. Spicileg. anat. Obs. 62. conf. Bartholin C. 2. Epist. 85. qui Historiam habet de Gravida variolis infestata, fœtum variolosum edente: quanquam hoc concedendum est, quòd æger molestiam majorem in hac, quàm illa parte percipiat, atque Pulmonum Cellulæ satis aptæ existant ad recipiendos ejusmodi humores.

IV.

Nec Viæ sunt obscuræ, per quas Expulsionem molitur, vasa nempe advehentia atque Partium pori, utpote aptissimi pro transitu humoribus concedendo, cunctis fere Partibus in hunc finem concessi, quorum tamen evidentem præ aliis structuram præbet Habitus corporis externus, nempe

Cu-

Cutis, quam anatomicè & accuratè satis ope microscopii descriptam exhibuerunt Malpighius, Horn atque Willifius. Nullum tamen fundamentum habet Assertio quorundam, quod materia febrium exanthematicarum ex corporali & mechanica sua necessitate specialissimè Cuti impingatur, quia figuram talem habeant ejus particulæ, quæ in folius Cutis poros rectè & eximie quadret: cum funesta testetur Experientia, quod levissimis saltem Occasionibus occurrentibus longè promptius circa interiora maneat, aut paucis sæpè momentis ad interiora recurrat hæc Materia, quæ satis laboriosè & tardè nonnunquam ad Cutim admota fuerat, prout rectè notavit Excell. D.D. Præses Diss. de Febr. rationali Rat. p. 38. Pro varia igitur feri, & mass. sanguineæ, Constitutione, varia, in Habitu Corporis, potissimum tamen Pectore, Dorso, Collo, facie & femoribus erumpere solent stigmata nunc coloris rosei, nunc saturatè purpurei, lutei, viridis, cœrulei, violacei, nigri, omnium idèo pessima, quoniam Sanguinem jam ad necrosin tendentem ominantur.

V.

Malignitatis vero Ratio in hoc consistit, ut, sicut præsupponere decet, in febribus malignis, cum & sine exanthematibus, Humores nostros, Serum imprimis, corpusculis atque miasmatis peregrinis & hostilibus, sive materia sit animata, sive non animata, sive acris, sive planè corrosiva evadens, (qualem in suprâ indigitatis Variolis adfuisse, exitus loquebatur, dum nonnullorum Subjectorum Os & facies, miserè excoriata fuere, nec non Oculi perierunt, ut Parentes exoptarent mortem, conf. Pechlin. L. 2. Obs. 15. qui Uvulæ non solum exulcerationem, sed etiam erosionem, post variolas annotavit) præcipuè vero valde tenui & subtili, inquinatos esse: ita spiritus Vitalis, ceu principium valdè activum ac movens peculiarem inde alterationem, quam motor iste Sanguinis & turbator ut plurimum

rimum contagiosus produxit, experiri, necessum sit, quatenus inde perturbatur, & si matura satis propulsio non benè succedit, exagitur. Hinc ille tantum Morbus malignus audit, in quo citra Causam evidentem, & præter omnem spem graviora superveniunt Accidentia, quàm postulare videatur Morbi Magnitudo, & Causæ ipsius vehementia, ubi v. g. licet Calor sit mitis, ilicò concidunt Vires, principes Functiones perturbantur, & humores inquinantur. Judicatur itaque Malignitas ab Effectibus & Consequentibus, ex Symptomatum videlicet vires nimium atterente efficacità, omnimoda harum prostratione & Lassitudine, cum Calore p. n., sæpè satis miti, & talibus gravibus effectibus in se minus proportionato, Capitis Dolore, Appetitus Dejectione, Inquietudine & Jectigatione, Vomitibus, Nausea, Anxietaie Præcordiorum, Spinæ, Dorsique Dolore, Siti immoderata, agrypnia, Deliriis, Convulsionibus, Pulsu frequenti ac celeri, præter evidentem proportionem materialium crassiorum læsionum: quæ cuncta magis intenduntur atque exacerbantur obortò nostrò Symptomate.

VI.

Fuit hoc negotium Expulsionis. Nunc, quomodo Retrocessio fieri potest, disquirendum. Primò notandum est, hanc Symptomaticè fieri, & merum Symptoma, non Morbum ipsum existere, quatenus post morbum supervenit. Vocavit hanc actionem Antiquitas Palindromen Humororum; dum hi ad suum recurrunt fontem, aut etiam sicubi ad partem diversam se convertant; nonnunquam Recidivam denotat, Nostratibus, die Zurücktretung der Mäfern, Pocken, wenn diese oder der Friesel, Flecken &c. wieder zurück, und hinnein schlagen, in Leib schlagen, vel ut Traditio vulgaris sonat, außs Herze fallen. Nimirum contingit hic maximè Motus Humororum, vel materiæ cujuscunque mobilis, difflabilis, intempestivus atque minùs ordinatus, nem-

nempe retrogradus, probabiliter æque mediante spasmodicâ quâdam fibrarum Constrictione, cum pororum interjacentium compressione, utpote quam vigore legis hydraulicæ Motus Sanguinis à Circumferentia ad Centrum iterum subsequi solet, atque sic reprimitur massa Sanguinis, & cum eâ, ceu receptrice ac hospitatrice cunctorum succorum, materia peccans, denuò ad interiora, v. g. Vasa majora, Pulmones, Diaphragma, Cor, &c. Aggrediuntur nimirum modo Caput, modo Pectus, modo Viscera Abdominis, modo Artus reliquos, adeoque vel loca vicina vel remotiora. Quemadmodum enim Pori & Vasa ad Humorum Expulsionem satis apta sunt; ita etiam ad reversionem, Venæ nempe revehentes, Vasa lymphatica, fibræ atque singuli Pori.

VII.

Pro Partium verò diversarum ratione, varia exinde redundant incommoda, & Viscera nobilia præque aliis sensata, præ aliis quoque percipiunt molestiam, verbò: ubi plures nervorum plexus, ibi necessariò certior, utut non æquè crassus, sensus: Scilicet Symptomata ulteriora, ex hoc prægresso Symptomate oriunda, (quæ Distinctio in Pathologia locum habet,) partim cum Symptomatibus suprâ recensitis ipsius morbi coincidunt, in majori tamen gradu; partim ab illorum facie longè recedunt. Subsistens humor circa Pulmones, diaphragma, Cor, anxietatem circa præcordia, Systolem Cordis vehementiorem, & inæqualem, & huic proportionatam respirationem, & pulsum, causatur. Correpti enim spiritus non possunt non in motus inordinatos adigi, moventur rapidè & confusè, quam Concussionem, Motus convulsivi, imò Epilepsia, atque spasticæ Contracturæ partium, insequi solent. Faucibus, Collo, cæterisque respirationis Organis suffocatio, auribus surditas, Oculis vitium aliquod, imò plenaria Cæcitas, inducuntur nonnunquam. Æstus, Sitis, Jectigatio,

Singultus, Vomitus, Diarrhoea, atque Deliria partim generantur, partim exacerbantur, quale vehementissimum Delirium in Puella 6. annorum, à petechiis intrò revocatis vidi. Epilepsia in supra enarratis Variolis, tam post recursum, quam ubi minus ritè prodierant, satis vehementer exercuit ergastula, in qua potissimum conspicua erant, varia Membrorum Corporis Vibratio & Agitatio, Sie schlügen und arbeiteten mit den Armen, Händen und Füßen, hujus vel illius Partis frequens vellicatio, Pupillæ, nec non Linguae in gyrum versio; quidam rigidò aspectu instar stiptis jacebant, sahen stier mit den Augen, Oculis & Ore vel apertis vel semiclausis. Puer 6. annorum, cujus Variolæ foveam mox à Suppuratione exhibebant cum ambitu non laudando, quæquè temporius, sive nimis citò evanuerant, tenacis admodum Piritæ per Os ejectione, effluxuque tentabatur, ejusque tam copiosæ, ut linteamina plura vix sufficerent ad demendam istam; factum tamen hinc, ut eliminatâ per hanc viam materiâ morbosâ, benè haberet, atque pristinae valetudini restitueretur, quod ad rariora pertinet, v. infr. Thes. 13. circa finem. Puerulo 2. annorum, ex retrocessione Morbillorum, obtigit horror ingens febrilis, quem æstus & sudores eximii, ac ferè colliquativi cum maxima virium debilitate, imò lipothymia sequebantur, restitutus tamen à me per D. G. fuit, quamvis novam morbillorum expulsionem adipisci, impossibile esset.

VIII.

Post Morbillorum, qui Ao. 1708. hyemem istam mitem, & insolito calidam secuti sunt, Discessum, (utpote qui discessus frequentissimus in hisce erat, ita ut ex Centum, morbillis affectis, vix decem eorundem recursum non experirentur in pluribus haud sine fontico eventu; erant sanè, in quibus ad horas saltem paucas internè conspiciantur, quamvis antea numerosissimi,) observavi in tenerioribus æquè atque majorennibus tussim ferinam cum Vom-

mitibus & squalore totum obruente pectus & præcordia, spasmosque variarum Partium; nonnullis propter horrorem febrilem ac subsequenter calorem, obtigit coma somnolentum, aut ad minimum Obfuscatio omnium Sensuum, ut dormibundi jacerent. Mutabantur quoque isti in diversis subjectis, ut hinc in petechias, purpuram, aliasque Excretiones desinerent. Epilepsia atque Convulsiones, plures quoque adeò infestantur, ut præsentissima haud sufficerent remedia. Idem Discessus frequens erat circa morbillos, hòc annò mens. præcedent. Januar. atque Februar. sævientes, qui comites habebant febres pertinaces, tusses, atque diarrhœam multis exitiosam, quibusdam innocuam. Purpuræ Retrocessio, in Matrona nobilissima, causabatur mictum frequentem, ardorem urentem internum, sitim intolerabilem, Cardialgiam, vomendi conatus, atque assiduum per alvum ejiciendi cupiditatem.

IX.

Considerationem præ aliis meretur Anxietas Præcordiorum, Febrium malignarum, atque omnis ferè Retrocessionis frequentissimum & quasi proprium Symptoma, v. Primeros. de Febb. L. 3. c. 23. *grosse Herzensbangigkeit, Herzens-Angst*, quam plerumque Jectigatio consequitur, daß sie sich im Bett herumwerffen, wissen nicht, wo sie sich vor Angst und Bangigkeit lassen sollen, non, quod orificio Ventriculi singulariter infesta sit materia maligna, prout putat Diemerbrock Tr. de Peste, c. 14. sed potius, ceu ex antedictis patet, quod generi nervoso spasmodica quædam Contractio respirationem impediens, imò vasis sanguiferis sanguinis stagnatio inducta sit; cui suppetias fert Diaphragma, ratione partis suæ tendinæ affectum. Quando verò per metastasin ad certam aliquam Partem, annotante Bursero, & confirmante ipsa Experimentiâ, propellitur, & quasi persistit materia morbifica, ita ut ex hospite fiat incola, quod nostrates ita exprimere solent: Sie lassen gern ein Stänckgen hinter sich,

imò sæpè einen grossen Stancf, sie lassen gern was zurücf; tunc vel particulare damnum inde evenit, Cephalalgia, Cœcitas, aut aliud Oculorum vitium, v. g. Unguis, vel Colluvies catarrhosa, ut indefinenter copiosum atque acre plorent ferum, Paralyfis linguæ, aut alius Partis, Palpitatio, Cordis, Tussis, Hæmoptysis; vel universale, Febris quædam vel denuo violentior, vel lentior. sed hecticæ propior: Lipothymia, Epilepsia, Apoplexia, Tabes, & Phthisis, qualem annotavit Dolæus in Encyclop. p.785. Nec reticenda sunt alia fortè Ulcera subsequencia, atque Tumores varii imò Artuum Contracturæ ipsæ, ortum inde trahentes.

X.

Et sic devenimus ad Causas hujus Mali, quæ varia esse queunt. Proxima procul dubio est Naturæ Debilitas sive Infirmitas, aut etiam Negligentia; si à Morbi Vehementia superetur, non sufficiens ad expellendum, neque debitè resistens contra violentiam externam. Propinquior, est Materia ad motum retrogradum habilis, tam variis qualitatibus, quam motu p. n. peccans. Remotiores sunt vel internæ vel externæ, v. g. frigus actuale exterius irruens, hujusque incauta admissio, Corporisque Denudatio, & notatu dignum est, levisimum etiam refrigerium, mutationem indusii ac lintheaminum, tantum sæpe inferre periculum, quod v. g. in Purpura, totò die accidere solet. Exempla de ægris, Variolis laborantibus, qui se aeri frigido exposuerunt, atque inde subitò extincti sunt, refert Forestus L. 6. Obs. 46. Sed neque peripheria nimis calidior suadenda, cum sub hac exanthemata admodum inconstantia esse soleant & cane atque angue pejus fugiendum sit regimen nimis calidum quòvis variolarum tempore, prout nervosè monuit Excell. D. D. Hoffmann. Patron. atque Promotor. honoratiss. in Disp. de prudenti medicam. applicat. in Tempore, p.13. Exitiosa quoq; sunt Potus nimis frigidus, atque medicamenta fortiter refrigerantia, utpote pari ratione motum Naturæ turbantia,

Pari-

Pariter suspectus atque periculosus est Usus Remediorum Repellentium & Discutientium, quatenus materiam peccantem non eliminari, sed potius regurgitare faciunt ad interiora, denegatō per poros Cutis, aut loca cœtera exitu, cujus generis sunt v. g. Epithemata vulgaria, aëtu & humida & frigida, inconsultè applicata, v. Borell. C. I. Obs. 64. Nimis Dulcia, Sacharata & Acida, fermentationem humorum augent, atque Diarrhœæ hîc nocivæ ansam præbent. Nec minùs nocent, Diuretica largiùs exhibita; apud Riverium enim in Observat. Puella variolis laborans ex usu Aquæ Petroselini Dysuriam lethalem experta fuit, quod allegat laudatus D. D. Præses in Diss. nov. Pathol. Calc. p. 18. ubi propriam subnectit observationem sequentem, quòd nimirum puellus Illustrius, nondum quinquenis, morbillos excludere incipiens, ab Aqua fragorum, vanâ opinione refrigerandi, paulò largiùs exhibita post duas circiter horas vehementissimum dolorem Lumborum, cum multiplici mictione morbillorum verò præcipiti & plenaria retrocessione, & succedente copiosō vomitu passus, vix gravissimum periculum evaserit.

XI.

Ast pessima hîc locō sunt Purgantia & Vomitoria fortius operantia, motum Naturæ & Expulsionem invertentia, atque diarrhœam excitantia; evanescent enim ab ejusmodi ilicò Exanthemata, auctâ Cordis anxietate, ac prostratione Virium: quod enim Natura provida per Poros ac superficiem Cutis expellere gestit, id nulla ratione, nullō modō per alia loca, imprimis alvum educere convenit, & in febb. malignis, præsertim exanthematicis purgare, est necare, v. Frambesar. loc. all. P. II. p. 17. & Diemerbrock. L. de Var. & Morb. Hist. 4. p. 293. Contra quam regulam tamen totō die peccat Empiricorum & imprudentiorum Cohors, plures eheu! hîc modō interimens: quemadmodum & Virginem

novi, cui in febre petechiali à balneatore hypercatharsis excitata fuerat, ex qua petechiarum retrocessio, mensium fluxus, Delirium, Motus convulsivi, tinnitus Aurium molestissimus, nata fuerunt, vixque servari potuit. Unde nec Clysmata facilè admittuntur, cum in ætate minoribus suppositoria in Obstructione videlicet Alvi, sufficiant, & tamen, præsertim in ipso eruptionis Motu, periculosa satis existant, conf. Sydenham de Variol. p.74. Hinc & ipsa Diarrhoea, aut per se morbi culpâ, aut esu, potuque incongruò, superveniens, similem ludit tragœdiam. Venæsectio quoque inconsideratè instituta, idem infert damnum, quatenus mediante hâc, & detractò sic virium robore, Excretio vel omninò impeditur, vel ea retardatur, aut humores revocantur, atque sic ægri ad orcum derruduntur. Sic Terror, uti sanis nocivus existit, refrigerium accelerans totius Corporis, aliaque symptomata; ita in nostro affectu, compressò quasi motu Sanguinis, Reversionem maximè causatur, ut de aliis Animi Affectibus taceam.

XII.

Signa, quibus retrocessionem hanc augurari possumus, sunt vel antecedentia, vel consequentia. Ad illa pertinet Vomitus post Excretionem recrudescentem; item Diarrhoea, utpote quæ in augmento & statu, omnium Consensu sunt exitiosa. Natura in hoc passu irritos ejusmodi excernendi Conatus provocat; sed excusatur illa, quòd agat quantum potest, & officiò suò, quantum in ipsa est, fungatur, licet utilem eventum hîc minùs, aut rarò, feliciter assequatur. Hæmorrhagiam quod attinet, quemadmodum hæc mox in principio horum Affectuum, imprimis parca, dubium eventum arguit: ita quæ fit maculis comparentibus, itidem metum ineutit, aut enim non talem Eruptionem, qualis fieri debet, aut factæ interiora versus iter designat. Suspicionem etiam infert hoc, quod si parcè admodum exanthemata prorumpunt, ægerque in progressu, quoad Respiratio-

nis

nis negotium nullum levamen percipit: Porrò, si Variolæ violacè se ostendunt colore, in sui medio monstrantes fo-veam: si Error commissus sit ab ægro. Signa consequentia per se manifesta sunt, quatenus & Discessus Macularum in conspectum venit, & symptomatum enarratorum Cater-va rem prodit, e. g. si tussis post Eruptionem morbillorum deficiens, denuò redeat, cum anxietate circà Præcordia.

XIII.

Prognosin quod concernit, ea in genere pro periculo-fo agnoscit, Exanthemata, præsertim maligna, ab externis converti ad interna. Vix enim dici potest, quàm ægrè Na-tura turbationem Actionum suarum ferat, ut per easdem vel univèrsum Corpus, vel unam saltem atque alteram Par-tem, à materia, jam ante deleteria, aut talij futura, liberet. Quamvis enim ejusmodi molimina Naturæ subinde cum totius machinæ Commotione (conf. supr. Thef. 3.) aut cer-tæ alicujus regionis evacuationem sustinentis læsione, insti-tuantur: haud tamen ipsa de via semel electa deflectit, nisi vel à nova emergente Causa morbifica, vel Affectibus ani-mi gravioribus, ab instituto suo retrahatur. Semper enim, manente eò, quod excretioni destinatum est, vel novos exi-tus, prioribus sæpenumerò pejores, quærit, & materiam peccantem ab externis & ignobilioribus ad internas nobi-lioresque trudit: vel quasi dementata, etiam bonos succos in excrementa convertit, ut Corpus modò lentâ tabe con-sumatur, modò mors ex tumultu & confusione humorum inemendabili, sequatur. Quæ omnia eò promptiùs contin-gunt, quò magis mobiles sunt humores, & nervosarum Par-tium structura delicatior. Quosi igitur iterum maturè ad exteriora revocantur, æger non habet, quod metuat; sin-minùs, lerna, ut dictum, malorum, imò sæpissimè mors præforibus est, & Exempla rarissima sunt, quòd Morbus aliquis retrogrediens, citra aliam eximiam molestiam, per Excretio-nes alias, v. g. hæmorrhagiam, alvi fluxum, sudorem &c. per-fectè auferatur.

Ut denique Curatio, ad quam properamus, ritè instituatur, hi bini procul dubio scopi ante omnia observandi veniunt; primò, ut nova Expulsio, si fieri potest, quanto cyùs procuretur ac instituatur; secundò, quodsi nullà arte nova Expulsio obtineri poterit, ut Damno, à retrogressa materia jam factò, aut futuro, resistatur, & Corpus ab ulteriore noxa arceatur. Primo Scopo omnium Consensu, ex Fonte pharmaceutico satisfaciunt Expellentia acriùs operantia c. Bezoardicis & Alexipharmacis: in refracta tamen Dosi & cautè usurpanda. Quorsum pertinent Essentia & Tincturæ alexipharmacæ & bezoardicæ varii generis atque variæ modò genuinæ Compositionis, Myrrha, ut Ess. myrrhæ, moderatè Camphorata, Theriacalis, spirit. theriacal. imò Castorina &c. Pro Vehiculis præcedentium Remediorum facere possunt Aqu. Scorzonæ. Sambuc. Calendul. Cardbened. Galeg. Scabios. Scordii: vel etiam Cerevisia, aut Jusculum; præsertim infantes vix aliud admittunt vehiculum, quàm Cerevisiam, quâ fallere eos oportet ob fastidium Medicamentorum. Monendum tamen iterum est, Calidiora isthæc atque acriora circumspèctè porrigenda esse. Ubi enim æstuatio & Anxietas major subest, intendere hanc & exacerbare solent ea notabiliter, unde in minori Dosi, sive parvis, repetitis tamen Dosibus offerri debent,

XV.

Succedunt his Temperatiora & fixa, v. g. Lap. Bez. or. C. C. Ebur ustum, Ungula Alc., Margaritæ præp. antimon. diaphoret. Pulv. Bez. Senn. & Mich., Cinab. utraque, Fl. Sulphur., Terr. figill., lemn., præsertim, si hæmorrhagia aut Diarhœa, atque acrimonia humorum notabilis simul adfuerit, utpote quam isthæc ratione particularum gelatinosarum, quibus abundant, feliciter absorbent ac temperant.

rant. Emulsion. ex sem. aquileg. napi, Card. Mariæ &c. Pulv. ex C. C. Cinab. atque myrrh. compositus, quem sæpè bono cum successu exhibui. Potiunculis temperatis adduntur aliquot gutt. Tinct. bezoard. M. In nonnullis Dispensatoriis extat Aqu. Expulsiva, quæ tum ratione Ingredientium, cum præparationis, satis temperata est, atque atque huic scopo respondere potest. Nec contemnendus est Pulvis Officinarum Mantuanus dictus, ob Ingredientia ut plurimum temperata, ex C. C. phil. præp. terr. sigill. Corall. r. ppt. rad. Scorzoner. Contrajerv. anhor. U. C. fossil. Cinab. nativ. margarit. ppt. lap. bez. or. Saccharum, quod simul recipit, pro lubitu omitti potest. Ubi & in singulis quoque attendendum est, ne adeò rigorosè Sudorem cogamus, aut in regimine ejus præcipites simus, cum udor & mador sub quieto Decubitu per tempus paulò longius continuatus, ordinariè majus afferat levamen. Reficiendus quoque est æger per Analeptica, ut sunt haustulus Vini, Aq. Namph. Cinam. cydoniat. borraginat. &c.

XVI.

Ex Fonte Chirurgico in hoc passu laudem merentur Vesicatoria, de quorum Commodo in Petechiis testatur Horstius Decad. Epist. med. 10. Conf. Misc. Nat. Cur. Ann. 4. & 5. ubi Natura ipsa mediante Vesicâ in Corpore excitâ, post lymphæ acris effluxum à petechiis se liberavit. Ubi enim imminet Excretio cutanea maligna, nec tamen ritè vult procedere, aut si adfuerit, iterum evanescit: Diaphoretica vero & Expellentia suum Scopum impetrare nequeunt, tunc præsentius remedium in his revocandis arripi non potest, quàm ut Vesicæ excitentur; præterlapsis enim aliquot horis unâ cum vesicis lymphâ acri pellucidâque turgidis, e.g. redire solent denuò Variolæ, simulque salutis antea dubiæ spes iterum affulget. Notetur autem, post vesicas fa-

Etas, vulnuscula, si circumstantiæ admittunt, esse per aliquot dies aperta servanda, quod fieri aptè potest, dum Empl. v. g. Diapalm. vel Cer. therebinth. tantum Empl. vesicator. admiscetur, quantum ad irritationem, non ad vesicationem sufficit. Applicantur autem aut Nuchæ, aut post aures, aut brachiis vel manibus. Notandum tamen est, multos eorum Usum reformidare atque respuere, imò infantes & ætatis tenerioris pueros, puellasque illa tolerare semper minimè posse, quatenus nonnunquam inflammatio levior licet, & Dolor ansam dedit Convulsionibus. Et in hanc rem omnino legi meretur Gerhard. Columba, de Febribus pestilentibus, Cautionem doctè commendans.

XVII.

Quia verò frustraneus sæpè esse solet omnis Labor, omnis Conatus in nova & priore Expulsione acquirenda, sive id à præterlapsa expellendi Occasione, sive à Natura admodum onerata & succumbente, contingat: proinde secundus scopus, nisi mors hunc præveniat, talia postulat remedia, quæ illi malo, quod recursus Exanthematum malignorum intulit, aut adhuc inferre aptus est, opposita sunt, ita, ut tum ad acutum cum chronicum inde natum affectum Curam dirigere oporteat per pharmaca, fontanellas, fetacea. Quamvis duo Exempla cognita mihi sunt, ubi irritus fuit omnis Conatus: Unum in Juvene Studioso 20. annorum, cui à variolis minùs rite egredientibus atque simul revocatis, vitium tale oculis obtigit, ut ii indefinenter acre & copiosum plorarent serum; cum igitur per fonticulum, aliis enim remediis malum cedere noluit, serum hostile derivaretur, oculique naturalem splendorem jam nanciscerentur, præter omnium Cogitationem, Empyema Thoracis cum phthisi consummata atque morte Colophonem imposuit Affectui. Alterum in
puel-

puella 12. annorum, cui à morbillis partim tardè erumpentibus, partim ab eorum recurſu, idem Malum enatum fuit: applicatò itidem fonticulò, intra paucas menſes Catarrhus quidem Oculos deſeruit, ita ut hi ad priſtinum redirent ſtatum; aſt occupabat dehinc partes interiores materia morbifica, (ſine dubio tam in hóc, quàm antedictò ſubjecto copioſior, quàm quæ per fontanellam abſumi potuerat,) cum Apoſtemate Hypochondrii ſiniſtri interno, & pediſſequa Hectica, quæ Mortem tandem cauſata fuit.

XVIII.

Fons denique Diæteticus ſive Res N. N. utut neglectæ antea, haud tamen de novo negligendæ veniunt, quatenus elogiò Hippocr. S. I. aph. I. non modò Medicus facere debet, quod factò opus eſt, ſed & æger, & qui præſtò ſunt, & quæ foris incidunt. Aureum hocce Monitum profectò, ſi alicubi certè in noſtro Affectu maximè attendendum venit. Peccare autem æger poteſt ulterius in admiſſione aëris frigidi, qui tamen maximè temperatus, non æquè fervens eſſe debet. Sic Potus quidem admittitur, verùm non adèò largus, aut frigidus refrigeransque; vino modicè indulgendum, Cereviſia ſit probè defecata. Cibus ſit tenuis, & facilis digeſtionis; fugienda ſunt fermenteſcibilia, nimis Dulcia, acida, lacticia, ne Diarrhœam præſentem fortè augeant, aut novam provocent. Animi Pathemata vehementiora Cane & angue pejus evitentur, & quæ porrò Animadverſionem mereri videntur. Ex quibus dictis patet, non mirum eſſe, multos, graviffimò hóc ſymptomate Decumbentes perire, quatenus minùs tempeſtivè occurritur malo, aut non adæquata, verùm inepta Remedia in auxilium vocantur; alii aut delicatiora aut moroſiora pharmaca potius reſpuunt.

Cir-

Circa Res N. N. pariter, præsertim peripheriam exter-
nam & Assumpta, totò die committuntur Errores, ut ferè
opus foret, Medicum ab initio ad finem assidere ægrotan-
tibus, atque removere incongrua. Ut adedò totus Cura-
tionis Cardo, sicut in cunctis, ita & hocce Casu, tam in
Remediorum convenientium Applicatione; quàm
in Regiminis legitimi Administratione omni-
nò versetur.

S. D. G.

NOBILISSIMO
DOMINO CANDIDATO
PRÆSES

S. P. D.

Otatû dignus est locus apud Senecam, ubi amico suo confitetur, quod, cum junioribus suis annis ad contemplationem solertio rem rerum humanarum, & undique devii & perversi cursus, animum intentius applicare cœpisset, præ fastidio pravitatis atque perditorum seculi morum, sæpius ipsum impetus ceperit abrumpendæ vitæ, & tanquam brevi via ex hoc labyrintho erumpendi: nisi Parentis imprimis amor hoc dedisset, ut patientius hæc fastidia atque odia perferendo, denique ad tolerantiam & tranquillitatem, animum, velut assuescendo, perduxisset. Certè, quod hic adhuc juvenis, circa totius vitæ fastidia expertus est, illud augescente ætate circa unam humanæ vitæ necessitatem, ita animum meum sæpius tentavit & quassavit, ut dum artis medicæ fata atque perplexas turbas mente perpenderem, pigere subindè me ceperit, quod huic studio animum non solum adjecissem, sed prorsus illi operam & industriam addixissem. Sicut enim in antiquiore schola Medica, non poteram non ægrè ferre, repentinam illam, post Hippocratis & Galeni solertiam, desidia, totius propemodùm posteritatis, in poliendis, excolendis, & ad plenum fructum maturandis, antecessorum horum observationibus & commemorationibus; Cujus necessarii partim, partim utilissimi, instituti loco, sufficere videbatur, in illis, quæ à dictis istis artis conditoribus, semel prodita atque posita fuerant, ita acquiescere, ut non solum unguem latum ab iis recedere, tanquam superstitosæ religioni duceretur, sed etiam supplere & adjicere, quod passim fieri necesse esset, nemo satis auderet; ita recentioribus ævis, irrumpente Paracelso, & seditionem illam denudò concitante Helmontio, salutarem, si rectè usurpata esset, libertatem, de plenitudine doctrinæ Medicæ, ab antiquitate ad nostra tempora devolutæ, disquirendi, in illas turbas & licentiam prolapsam esse, ut innumeris, non diversis solum, sed passim con-

trariis, imò à se ipsis dissidentibus, opinionibus & commentis
squalerent, non poterat non mentem, unius veritatis cupidam
profundâ ægritudine afficere. Quid enim notius est, & jam ne
ipsi quidem vulgo hominum amplius occultandum, quam quod
tam antiquæ veritates per imperitiâ Clinicam in summam per-
turbationem deductæ sint: Dum historia morborum, è mutilis
atque turbidis observatiunculis hominum, vel paucâ atque rarâ
praxi potitorum: vel inter numerosam praxin animum ad quidvis
potius, quam ad solertem animadversionem veræ morborum con-
stitutionis adjicientium, sed potius Empiriæ nudæ insistentium:
in eum locum deducta sit, ut nihil jam propemodùm de antiqua
atque solidâ morborum descriptione placeat aut probetur; sed
vel omnia nova videantur, vel ea solùm decerpantur, quæ phan-
tasiis quibusdam ætiologicis quadrare videantur, suppressis inte-
rim & silentio prætermisissis, quæ cum his conciliari minimè vale-
rent. Alterum est, post imperitiâ, scandalum, inscitia, con-
templationes & deductiones ætiologicas, secundùm simplicem
verum ordinem causarum instruendi, & instituendi; Quod ita
hodie insanabile deprehenditur, ut confusa illa, summa imis mi-
scendi protervia, non possit usquam in viam & meliorem frugem
reduci. Cui malo, cum accedat, utique novum, scribendi ca-
coëthes; ut pauci propemodùm promptiores sint, certè verò nemo
impudentior, ad res suas, imò ægræ mentis somnia, publicæ luci
exponenda, quam qui modo dictis duobus ficulneis fulcris pa-
lam nituntur; Imperitiâ, inquam, veræ indolis & historiæ mor-
borum, & crassa inscitia, respectuum atque nexuum causalium.
Fieri itaque aliter non poterat, nisi ut omnia, vel indies magis
magisque turbarentur, vel semel arrepta perplexa sententia, mor-
dicus retineretur, & semper eadem crambe recoqueretur. Ubi
frustrâ planè est, res illas, in meridianâ luce positas, turbidis talibus
ingeniis atque moribus, occinere aut ostendere; Infrequentiam
morborum generalem; Frequentiam autem morborum specia-
lem, secundùm temperamenta & ætates; Conspirationem sub
eodem genere, morborum succedentium, cum prægressis: & va-
riationem horum specialem, secundùm loca tantùm, non verò se-
cundùm totam materiam, aut subalternam formam: Efficaciam,
genericè simpliciore utut specificè *πολύμωρον*, constitutionis
Plethoricæ, (quam Veteres primo loco inter causas morborum

prudētissimè collocaverunt, tales autem novatores, propemodùm æterno silentio damnârunt,) Cacochymia verioris, minimè perplexum aut obscurum, ortum ab ipsâ plenitudine; Larvas atque metafchematissimos, simplicioribus morbis, per portentosas medicationes, patium opinionum fructum, demùm introductas, adeoque Corruptos morbos; Ingentia illa, publicè obvia, certè totis millenariis numeranda, exempla, imò paradigmata & specimina, variæ speciei morborum, sine externo artificio aut adminiculo, sponte Naturæ humanæ, in dies feliciter superatorum; Convenientiæ successûs, decursûs, exitus salutaris, morborum, etiam sub variis (modo non prorsus heteroclitis) artificiois, cum illis spontaneæ sanationis methodis; aut contrâ, ab incommodioribus artificiois, resultantes tales morborum immutationes, è sinceriore suo schemate, in alia, quales in pari genere morborum, ubi similia artificiois, imò maleficia, non intercesserunt, morbis illis non solùm insolita, sed penitus incogniti sunt; Præsentissimam æque, atque potentissimam, & proinde utroque modo etiam frequentissimam, efficaciam, Animi pathematum, (etiam à nuda falsa æstimatione atque confusâ ratiocinatione pendentium;) in corporis, etiam cæteroquin exquisitè sani, non solùm reliquos vitales motus, sed in ipsam usque formationem primigeniam humani corporis; Discretionem inter veras causas, & effectus seu producta, morborum; imprimis minùs manifestò, præsertim ad ita crassum sensum, sese exerentium; Discretionem æquivocæ & incertæ, & contrâ univocæ, certæ, constantis, evidentis, operationis atque efficaciam remediorum, & illinc pendentium etiam æquivocarum curationum: (dum unum idemque morbi genus, non solùm sine talibus, sed vel planè contrariis, modò nihil novæ turbæ objicientibus, artificiois, passim sanatur, imò nihilo incommodius aut deterius, numerosis exemplis, etiam sine omni externo artificio) Et plura, quæ tamen ad hæc fundamenta propriè collineant. Frustrâ, inquam, sic hæc talibus præ monstrare, qui fundamentali illo, tantopere ab Hippocrate in Medicinæ sectatore commendato atque præsupposito, fulcimento; τῆς φύσεως, indolis ingeniosæ & sagacis, destituti, sub reliqua morum feritate, etiam humanæ rationis præsentiam, solâ corporis humani larvâ demonstrare possunt. Unde, postquam Motuum in vivo, quin ipso humano, corpore, uno, malè intellecto & applicito, vocabulo, hinc indè obiter mentionem faciunt, toto reliquo nugarum suarum contextu, nihil nisi tales, & tam fatuas, materias decantant, ut cum ante dictis illis manifestis, morborum æque, ac totius sanitatis atque vitæ humanæ, conditionibus atque casibus, non plus, quam Carduus cum circulo, quadrent. Faciunt certè, ut inde ab initio dixi, hæc talia artis Medicæ fata atque scandala, ut cum aliis multis honestis & cordatis Viris, etiam me subinde artis ita prostitutæ, pœniteat, pigeat, imò pudeat, & sæpè cogitatio animum subeat, annon honestius, certè tranquillius & commodius, rebus ita constitutis penitus obnunciare, & quamlibet potius aliam honestem vivendi rationem inire, futurum esset. Sed cum ubilibet propemodùm multa zizania bonas fruges obsideat, & jam prudenter mōente S. Apostolo, è mundo ipso emigrandum foret, si passim præcellentibus abusibus atque pravitatibus elabi, obstinatum esset propositum; ferenda utique sunt, quæ mutari non possunt, & sapientissimæ voluntati atque ordinationi Divinæ commendandum, quando illa, vitia hæc, salubri sementi ab hoste interspersa, eradicare consultum duxerit. Levat inte-

rim tædium, & exile jubar melioris spei tanquam per nebulam ostendit, quod minimè defint tales adhuc Viri, qui scientiæ atque conscientiæ compotes, uti labes has privatim affatim agnoscunt, iisque suo loco, in exoptatos usus proximi, consulere cordi habent, ita etiam magis magisque eo connisuri sint, ut publicè quoque veritatis puræ atque castæ splendor enitescat, & spreta zizania, bonæ frugis seges, ad lætorem messem maturescat. Præbuiſti mihi, **NOBILISSIMÆ CANDIDATE**, occasionem, de his rebus differendi; siquidem, Tu, Tuique similes plures, dum bona indole, solerti ac sagaci ingenio, industria atque assiduitate indefessa, artis Medicæ sanæ atque luculentæ doctrinæ, ita incubuisti, ut planam veritatis semitam præ salebrosis & anfractuosis, deviis & præruptis, prudenter distinguere didiceritis, illam cordatè prosequi curæ cordique habetis. Nempè memores, hujus autorem Deum esse: Fontem luminis, quod rectâ imprimis viâ fulgorem suum masculè diffundit; Hostem autem Patrem esse fallitatis, obliquitatis, tricarum & turbarum, in tenebras atque præcipitia ducentium; Memores, quod non de nugis, & verborum cavillis, sed de vita atque sanitate humana, sollicita debeat esse scientia Medica atque conscientia. Quæ proinde benedictionem Divinam, rectâ atque planâ via, sectari debeat; Dum hostilibus fallaciis infeliciter confisi, nihil nisi confusionem, & animum graviter torquentem perversum moliminum suorum, successum & eventum reportant. Insiste porrò, ut hætenus laudabiliter fecisti, huic viæ, & præopta invidendos successus, quam sibi ipsi miseros invidiæ excessus; Fac diligenter opus fer patienter onus. Transfer idem studium, quod doctrinæ Medicæ, bene firmæ & coagmentatæ, adhibuisti, ad usum ejus atque exercitium practicum. Utere prudentia, circumſpectione, cautione: observa, non limis & cœcutientibus, nedum torvis oculis, sed sincero & cordato conspectu, quid rerum geratur, sub turbidis illis opinionum, ut pelagi fluctus non tam cohærentium, quam se mutuo trudentium atque submergentium & omnia susque deque rapientium ac turbantium, voraginibus; Inspice hæc, imò despice, è continenti, firmo, sicco atque solido, littore; Misèrere naufragorum, subveni consilio & auxilio; Prospice interim Tibi quoque, ne te furentes aquæ, insana sua ebullitione, limo atque spurco sale aspergant; aut excute sanè sine indignatione, & ad placidam auram, atque solem, sub benigno cœlo, desicca. Benedic Altissimo, qui ubi firmiter consistere posfit pes tuus, sapientia suâ atque veritate ostendit; Ita semper possidebis animam tuam in patientia, tranquillitate, & læta *ἀνταρξεία*: Habebis, quod agas, & quod rectè agas; inservies proximo, & eris commendatus amori ejus, & benignis votis; Erit Tibi ars Medica, & tu eris arti, decori; Procul luxu, procul segni otio, procul inani atque perduto negotio, benedicente, & perpetuo assistente, exoratâ, Divina gratia, quoad vivis gaudebis. Certus & securus ominor & amica mente apprecor. Vale.

Dab. è Musæo 8. Martii,

MDCCXIII.

